

вительство-то, та имъ ся отпускало отъ хазнѣ-тѣ пары, нѣ много оскѣдно. Затова на 1808 г. ся съставило за поддрѣжаніе-то имъ особить неподвиженъ капиталъ, и тогава ся нарядили още по-добрѣ. Послѣ кога-то ся увеличили поддрѣжательны-ты имъ срѣдства, ся отворили пѣкъ и четири духовны академіи, или най-горни духовны учебны заведенія, и брой-тѣ на Семинаріи-ты, градскы-ты и приходскы-ты училища порастѣ.

Това духовно просвѣщеніе скоро могло да принесе свои-ты благодѣтельны плодове въ черковѣ-тѣ на Россіѣ. На 1751 годинѣ ся издало друго по-добро изданіе отъ Славянскѣ-тѣ Библиѣ, надѣ коуж-то ся трудили неуморно мнозина отъ пастыри-ты, още отъ врѣмя-то на Петра Великій \*). Освѣнъ това, съчинили ся и тълкованія на разны-ты книги отъ Св. Писаніе \*\*), пространны Богословскы системы \*\*\*), Катихизиси †), изясненія на Православно-то Бо-

\*) До 1751 г. ся прѣпечатвало все изданіе-то на Острожскѣ-тѣ, издаденѣ въ Москвѣ на 1653 годинѣ, Библиѣ, за пригльдваніе-то и поправніе-то на коуж-то ся трудили пѣрвѣ Лопатинскій Теофилактъ, а послѣ — двѣ-тѣ, съставяны еднѣ слѣдъ другѣ, нарочно затова комисіи, въ кои-то най-много отъ сичкы ся занимавалъ и вървѣлъ напѣрдъ Ляцевскій Варлаамъ.

\*\*) По-забѣлѣжителни-ти тълкователи на Св. Писаніе, кои-то издали тълкованія сѣ отъ ректоры-ты на Московскѣ-тѣ духовнѣ Академіѣ: Аполлосъ Байбаковъ, тълкователь на първо-то посланіе къ Коринтіаномъ, на посланія-та къ Галатомъ, Ефессемъ, Филипписсемъ, Колоссаемъ и на първо-то посланіе къ Солунианомъ; Гавріилъ Петровъ (испослѣ Новгородскы митрополитъ) — на седемъ-тѣ Съборны посланія; Методій (испослѣ Псковскы Архиепископъ) — на посланіе-то къ Римляномъ; Иринеѣ Климентевскій (испослѣ все пакъ Архиепископъ Псковскы) — на посланія-та къ Римляномъ, Евреемъ, на 12-тѣ по-малкы пророци, на Пр. Даниїла и на Псалмы-ты. А отъ по-подирни-ти опыты за тълкованія сѣ познаты: Запискы-ты на книгѣ-тѣ Бытіе, отъ Пр. Митрополита Московскаго Филарета, и Обясненія на планинскѣ-тѣ проповѣди Спасителевѣ, отъ Филарета, Архиепископа Рязанскы.

\*\*\*) Отъ издадены-ты Богословскы системы по-забѣлѣжителны сѣ: 1) Христианско Православно Богословіе, съч. отъ Теофана Прокоповичъ, а допълнено и издадено отъ Самуїла Милославскы; 2) Ученіе вост. Прав. черкви о вѣрѣ и нравственности, съч. отъ Теофилакта Горскы; 3) Богословіе, отъ ректора на Тверскѣ-тѣ семинаріѣ, Макаріѣ; 4) Объ истинномъ Христіанствѣ, отъ Тихона, Воронежскы епископъ; 5) Православное ученіе, отъ мит. Платона, съставено за тогашныя наслѣдникъ на прѣстола Павла Петровичъ; — то е прѣведено и на Българскы отъ Н. Пр. Гна Илариона Търновскы; 6) Двѣтелное ученіе, отъ Инокентія, епископа Пензенскы; 7) Введеніе въ Прав. Хр. Богословіе, отъ инспект. на С. П-бургскѣ-тѣ д. академіѣ, Архимандрита Макаріѣ; 8) Догматическое Богословіе, отъ ещцы; 9) Догматическое Богословіе, отъ ректора на Киев. семин. Архимандрита Антонія — и то е прѣведено на Българскы отъ Н. Пр. Гна Мелетія Софійскы; 10) Пастырское Богословіе, отъ инспект. на С. П-бургскѣ-тѣ д. академіѣ, Архимандрита Кирилла.

†) Първыѣ Катихизиси въ Россіѣ былѣ съчиненѣ отъ Симеона Полоцкы (1670 г.). Другы по-добрѣ слѣдъ него ся съчинили отъ Теофана Прокоповичъ, митр. Платона и покойнаго мит. Филарета.